

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Тренінг
з навчальної дисципліни
"ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ"
для студентів спеціальності
8.03050803 "Оподаткування"
всіх форм навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 7 від 19.12.2013 р.

Укладач Найденко О. Є.

Т66 Тренінг з навчальної дисципліни "Податковий контроль" для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання / укл. О. Є. Найденко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 32 с. (Укр. мов.)

Подано основні процесуальні, організаційні та методичні аспекти проведення тренінгу, а також методичні рекомендації до підготовки звіту з тренінгу на основі компетентнісного підходу. Наведено зміст програми тренінгового навчання, рекомендації учасникам тренінгової діяльності й розроблено організаційно-методичне забезпечення якості тренінгової діяльності.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання.

Вступ

Сталий розвиток країни залежить від рівня наповнюваності її бюджету за рахунок різних платежів, найбільшу питому вагу серед яких складають податкові надходження. З урахуванням кризової ситуації, яка склалася в країні, зі зростанням рівня тіньової економіки, проблема наповнюваності бюджету стає найголовнішою. Одним із напрямів її вирішення є розробка системи контролюючих заходів, в основу яких будуть покладені способи податкового контролю, що має дозволити податковим органам контролювати рівень сплати податків та зборів із боку платників.

Навчальну дисципліну "Податковий контроль" віднесено до групи нормативних дисциплін циклу професійної підготовки магістрів за спеціальністю "Оподаткування" та є невід'ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних робітникам бухгалтерських та податкових підрозділів підприємств незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

Тренінгові технології навчання мають ключове значення у процесі формування висококваліфікованого фахівця. Оскільки традиційні види робіт формують знання та вміння, актуалізується питання проведення тренінгів за спеціальністю, у формі комплексного тренінгу за фахом.

Навчальний тренінг орієнтований на студентів 2-го курсу магістратури спеціальності 8.03050803 "Оподаткування" всіх форм навчання.

1. Мета, завдання тренінгу і компетентності, що повинні бути сформовані у студентів

Метою тренінгу "Організація податкового процесу" є формування студентами професійних та особистісних компетентностей із проведення камеральної податкової перевірки податкових декларацій (розрахунків).

Тренінг спрямований на вирішення таких завдань:

ознайомлення зі структурою акта (довідки) податкової перевірки;
формування навичок проведення камеральної податкової перевірки декларацій із податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств.

Згідно з Національною рамкою кваліфікацій перелік предметних компетентностей у розрізі тематики тренінгу та опис кваліфікаційних характеристик наведено в табл. 1.

**Кваліфікаційні характеристики, якими мають володіти
студенти спеціальності "Оподаткування"
освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" після тренінгу
з навчальної дисципліни "Податковий контроль"**

Знання	Вміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
<i>Компетентність</i> – це здатність розв'язувати складні завдання та проблеми у сфері контрольно-перевірочної діяльності та оформлення результатів податкової перевірки			
Спеціалізовані концептуальні знання. Структури акта (довідки) податкової перевірки та порядок проведення камеральної податкової перевірки	Проводити камеральну податкову перевірку та складати акт (довідку) за її результатами	Подавати зауваження до акта податкової перевірки до органів Міністерства доходів і зборів	Самостійно проводити камеральну податкову перевірку та складати акт (довідку) за її результатами та нести персональну відповідальність за правильність його складання

2. Програма тренінгового навчання

Кожна частина тренінгу має своє змістовне наповнення, що впорядковується відповідно до певних правил: подання нової інформації та її обґрунтування відповідно до цілей тренінгу; аналіз складових наданої інформації, виділення проблеми, характеристика її впливу на поточну або майбутню діяльність; пошуки шляхів вирішення проблеми, покращення чи модернізації діяльності; аналіз запропонованих рішень та вироблення пропозицій щодо їх втілення; аналіз суб'єктивних вражень учасників та їх бачення ефективності отриманих результатів. Дотримання вказаних правил забезпечується шляхом чіткої організації процесу тренінгового навчання, яка полягає у розподілі певних тренінгових процедур та операцій у часі.

Організаційна структура тренінгу з навчальної дисципліни "Податковий контроль" подана в табл. 2.

**Організаційна структура тренінгу з навчальної дисципліни
"Податковий контроль"**

Послідовність виконання навчальних процедур	Метод/вид активності	Тривалість, хв
1	2	3
Перший день		
Вступна частина		
1. Вступне слово тренера (ознайомлення групи з метою, завданнями тренінгу, компетентностями, що будуть одержані в процесі тренінгу)	Банки візуального супроводження	20
2. Правила поведінки в процесі проведення тренінгу	Технологія "Круг", фліп-чарт	10
3. Визначення сподівань учасників від тренінгу	Банки візуального супроводження	10
4. Узгодження графіка роботи	Банки візуального супроводження	5
Основна частина		
5. Лекція за темою "Камеральна податкова перевірка та порядок її проведення"	Лекція, банки візуального супроводження	225
Другий день		
6. Лекція за темою "Акт (довідка) податкової перевірки та порядок його складання"	Лекція, банки візуального супроводження	270
Третій день		
7. Виконання комплексної задачі щодо проведення камеральної податкової перевірки декларацій із податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість та складання акта (довідки) податкової перевірки за її результатами	Робота в аудиторії	270
Четвертий день		
8. Виконання комплексної задачі щодо проведення камеральної податкової перевірки декларацій із податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість та складання акта (довідки) податкової перевірки за її результатами	Робота в аудиторії	270

1	2	3
П'ятий день		
9. Виконання комплексної задачі щодо проведення камеральної податкової перевірки декларацій із податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість та складання акта (довідки) податкової перевірки за її результатами	Робота в аудиторії	270
Шостий день		
10. Підготовка звіту	Робота в аудиторії	90
11. Захист звіту	Презентація	170
12. Підбиття підсумків та завершення роботи	Зворотній зв'язок (анкетування учасників)	10
Усього		1 620

На проведення тренінгу з даної навчальної дисципліни доцільно виділити 18 пар, які складають 1 620 годин.

3. Змістовна структура тренінгу

Змістовна структура тренінгу за навчальною дисципліною розроблена з урахуванням таких основних вимог щодо досягнення його ефективності:

- 1) тренінг повинен враховувати базові знання, вміння та навички;
- 2) тренінг повинен орієнтуватися на розв'язання конкретної проблеми;
- 3) методи тренінгу мають відповідати особливостям слухачів та спрямовуватися на досягнення поставлених цілей;
- 4) результати, отримані в тренінгу мають використовуватися при подальшому навчанні;
- 5) тренінг повинен враховувати соціально-психологічні особливості колективу;
- 6) тренінг потребує адміністративної підтримки для забезпечення успіху в найближчій перспективі.

Отже, після встановлення мети, завдань та окреслення компетентностей, якими мають оволодіти студенти у ході проведення тренінгу, необхідно розробити зміст тренінгу.

Змістовна структура тренінгу включає три частини: вступну, основну та завершальну. Змістовне наповнення кожної з частин тренінгу подано у табл. 3.

Таблиця 3

Змістовна структура тренінгу "Податковий контроль"

Завдання	Змістовні блоки	Очікувані результати
Ознайомлення тренінгової групи з метою, завданнями тренінгу, компетентностями, що будуть отримані в процесі тренінгу	Вступна: правила, узгодження графіка роботи	Налаштування тренінгової групи на продуктивну роботу та освоєння компетентності
Розподіл обов'язків та відповідальності в процесі проведення камеральної податкової перевірки	Основна: пошук шляхів розв'язання проблеми, отримання інформації	Розподіл обов'язків та відповідальності за проведення камеральної податкової перевірки
Ознайомлення з основними правилами проведення камеральної податкової перевірки	Основна: актуалізація проблеми; оцінка рівня поінформованості про проблему	Знати порядок та завдання проведення камеральної податкової перевірки
Ознайомлення з основними правилами складання акта (довідки) про результати податкової перевірки	Основна: актуалізація проблеми; оцінка рівня поінформованості про проблему	Знати порядок складання акта (довідки) за результатами податкової перевірки
Підведення підсумків, оцінка результатів	Завершальна: рефлексія	Презентація результатів роботи

Вступна частина тренінгу спрямована на залучення учасників тренінгу до спільної праці для досягнення спільних навчальних цілей. На цьому етапі студенти мають зацікавитися у досягненні мети тренінгу, подолати початкову стриманість і налаштуватися на активну роботу замість пасивного спостереження. У ході вступного заняття основний акцент робиться на тому, щоб подолати відчуження, познайомитися, представити себе. Для цього використовується різноманітні вправи, завдання, будь-які обговорення, обмін враженнями, підпорядковані названим завданням –

знайомство і включення у співпрацю. Крім цього в межах вступної частини тренінгу необхідно виявити й обговорити власні цілі та очікування учасників.

Основна частина має безпосереднє цільове призначення та зорієнтована на вирішенні завдань тренінгу. На цьому етапі необхідно оптимально поєднати нову інформацію, аналіз проблем, постановку практичних завдань та їх обговорення для виявлення загального розуміння суті проблеми. Основна частина тренінгу передбачає повторення та узагальнення теоретичного матеріалу за тематикою тренінгу. У зв'язку з цим проводяться міні-лекції, тобто інформація подається у прийнятному для сприйняття вигляді: презентація, роздатковий матеріал. Одним із головних завдань цього етапу є узгодження різних поглядів на виконання роботи із поданою інформацією.

Завершальна частина тренінгу має включати не тільки презентацію результатів роботи кожної з малих груп, а ще їх обговорення, конструктивну критику, яка дає поштовх для подальшого розвитку. Дуже важливо на цьому етапі, щоб кожний учасник сформував свої враження від проведення тренінгу в цілому, визначив позитивні моменти та ті, на які необхідно звернути увагу з метою подальшого вдосконалення.

У перший день тренінгу зі студентами обговорюються мети, завдання та порядок проведення тренінгу. Також для формування теоретичних знань буде прочитана лекція на тему "Камеральна податкова перевірка та порядок її проведення".

Загальні правила проведення камеральних податкових перевірок регламентуються Податковим кодексом України та Наказом Міністерства доходів і зборів України від 14 червня 2013 року № 165.

У другий день тренінгу буде прочитана лекція на тему "Акт (довідка) податкової перевірки та порядок його складання".

Порядок оформлення результатів документальних перевірок з питань дотримання податкового, валютного та іншого законодавства регламентується Наказом Державної податкової адміністрації України від 22 грудня 2010 року № 984, а форма акта (довідки) податкових перевірок затверджено Наказом Державної податкової адміністрації України від 11 вересня 2008 року № 584.

Акт (довідка) документальної виїзної перевірки складається у двох примірниках, підписується посадовими особами органу державної податкової служби, які проводили перевірку, та реєструється в органі

державної податкової служби протягом п'яти робочих днів із дня, що настає за днем закінчення установленого для проведення перевірки строку (для платників податків, які мають філії та/або перебувають на консолідованій сплаті, – протягом 10 робочих днів).

Номер акта складається через дріб із порядкового номера журналу реєстрації актів, коду структурного підрозділу, відповідального за проведення перевірки, та коду суб'єкта господарювання за ЄДРПОУ.

Акт – службовий документ, який підтверджує факт проведення документальної перевірки фінансово-господарської діяльності платника податків і є носієм доказової інформації про виявлені порушення вимог податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби.

Довідка – службовий документ, який підтверджує факт проведення документальної перевірки фінансово-господарської діяльності платника податків і є носієм доказової інформації про невстановлення фактів порушень вимог податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків.

Акт (довідка) документальної перевірки складається у двох примірниках та підписується посадовими (службовими) особами органу державної податкової служби, які проводили перевірку, а також посадовими особами платника податків або його законними представниками.

Акт документальної перевірки повинен містити систематизований виклад виявлених під час перевірки фактів порушень норм податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби.

За результатами документальної перевірки в акті викладаються всі суттєві обставини фінансово-господарської діяльності платника податків, які мають відношення до фактів виявлених порушень податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби.

Факти виявлених порушень податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, викладаються в акті документальної перевірки чітко, об'єктивно та в повній мірі, із посиланням на первинні або інші документи, які зафіксовані в бухгалтерському та податковому обліку, що підтверджують наявність зазначених фактів.

Акт (довідка) документальної перевірки повинен бути складений на паперовому носії державною мовою і мати наскрізну нумерацію сторінок.

Титульний аркуш акта (довідки) документальної перевірки друкується на номерному бланку органу Міністерства доходів і зборів України для складання актів документальних перевірок.

У разі необхідності використання у змісті акта (довідки) скорочених назв і загальноприйнятих аббревіатур при першому вживанні відповідне словосполучення зазначається повністю з одночасною вказівкою в дужках його скороченої назви або аббревіатури, які будуть використовуватись далі в тексті.

В акті (довідці) документальної перевірки, розрахунках та інших матеріалах не допускаються різного роду виправлення цифрових показників, дат та інших даних.

Усі вартісні показники відображаються у національній валюті України, а показники, виражені в іноземній валюті, підлягають відображенню в акті (довідці) документальної перевірки з одночасною вказівкою їх еквівалента у національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України на дату проведення фінансово-господарської операції, якщо інше не встановлено законом.

Інформація, що міститься в акті (довідці) документальної перевірки, не підлягає розголошенню посадовими (службовими) особами органу державної податкової служби, а також передачі в інші органи, за винятком випадків, передбачених законом.

У разі відмови посадових осіб платника податків або його законних представників у допуску посадових (службових) осіб органу державної податкової служби до проведення перевірки або неможливості проведення перевірки складається відповідний акт, який засвідчує такий факт.

Акт (довідка) документальної перевірки складається з чотирьох частин (табл. 4):

- вступної;
- загальних положень;
- описової частини;
- висновку.

Структура акта (довідки) результатів податкової перевірки

Назва розділу	Інформація, яка має бути відображена в розділі
1	2
Вступна частина	<p>1. Місцезнаходження платника податків.</p> <p>2. Повне і скорочене (за наявності) найменування платника податків відповідно до установчих документів.</p> <p>3. Підстави для проведення перевірки відповідно до Кодексу та інших законодавчих актів.</p> <p>4. Дата видачі та номер направлення на проведення документальної перевірки, найменування органу державної податкової служби, який його виписав. Дати та номери наказів керівника органу державної податкової служби на проведення перевірки, продовження або перенесення строків проведення перевірки, зупинення перевірки (в разі наявності).</p> <p>Якщо документальна перевірка у відповідних випадках здійснюється за постановою (ухвалою) суду про призначення перевірки або постановою органу дізнання, слідчого, прокурора, винесеною ними відповідно до закону у кримінальних справах, що перебувають у їх провадженні, зазначаються відповідні обов'язкові реквізити зазначених постанов (ухвал).</p> <p>5. Посади, назва структурного підрозділу, найменування органу державної податкової служби, звання, прізвища, імена, по батькові посадових (службових) осіб, що проводили перевірку.</p> <p>6. Вид перевірки (документальна планова або позапланова, виїзна або невиїзна перевірка).</p> <p>7. Період, за який проводилася документальна перевірка діяльності платника податку.</p> <p>8. Інформація про надсилання платнику податків повідомлення про проведення документальної перевірки, якщо таке передбачено законом.</p> <p>9. Інформація про наявність журналу реєстрації перевірок платника податків та вчинення в ньому запису про проведення перевірки</p>
Загальні положення	<p>1. Строк проведення документальної перевірки (дата початку та дата закінчення перевірки) із зазначенням строку продовження або перенесення строків проведення перевірки, зупинення перевірки (в разі наявності).</p> <p>2. Інформація про посадових осіб платника податків або його законних представників, відповідальних за фінансово-господарську діяльність за період, що перевіряється, із зазначенням наказів про призначення та звільнення із займаної посади.</p> <p>3. Дані про реєстрацію (перереєстрацію) платника податків (назва документа, найменування органу, дата і реєстраційний номер), дані про взяття на облік в органах державної податкової служби (найменування органу, дата взяття на облік та номер довідки), реєстраційні дані платника податку на додану вартість (ПДВ)</p>

1	2
	<p>(індивідуальний податковий номер, дата реєстрації платником ПДВ, номер та дата початку дії свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ).</p> <p>4. Дані про розмір статутного капіталу, засновників, розмір їх внесків до статутного капіталу, форму внесення (в разі необхідності), а також код за ЄДРПОУ та/або реєстраційний номер облікової картки платника податків (номер та серія паспорта для фізичних осіб).</p> <p>5. Інформація про те, чи є платник податків засновником (учасником), акціонером інших платників податків.</p> <p>6. Підпорядкованість (за наявності).</p> <p>7. Перелік філій, відділень та інших відокремлених підрозділів, а також об'єктів, пов'язаних із оподаткуванням.</p> <p>8. Інформація про види діяльності, які здійснював платник податків за період, що перевірявся, та види діяльності, що підлягають ліцензуванню (номер і дата видачі ліцензії, найменування органу, що видав ліцензію, строк (термін) дії ліцензії).</p> <p>9. Дані про наявність рахунків у банках та інших фінансових установах із зазначенням інформації щодо надання повідомлення про їх відкриття (закриття), про ліцензії НБУ, якщо їх отримання передбачено законом.</p> <p>10. Інформація про попередню документальну планову перевірку (документальну позапланову перевірку з усіх питань) із зазначенням найменування органу державної податкової служби, що проводив перевірку, дати та номери акта перевірки, періоду перевірки (установлені порушення та вжиті заходи щодо усунення виявлених недоліків).</p> <p>11. Інформація про документи, які використані при перевірці, згруповані за типами (вказати період охоплення їх перевіркою та метод – суцільний, вибірковий).</p> <p>12. Перелік комп'ютерних автоматизованих інформаційних систем, інформація яких використана під час перевірки (за необхідності).</p> <p>13. Інформація про зустрічні звірки.</p> <p>14. Інформація про проведений аналіз фінансово-господарської діяльності платника податків (у разі його здійснення)</p> <p>15. Інформація про проведені платником податків інвентаризації його основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, у тому числі зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки, а також інформація щодо інвентаризації документів, розрахунків (у разі її проведення)</p>
Описова частина	<p>Результати документальної перевірки дотримання податкового законодавства групуються за окремими видами податків і зборів та у розрізі податкових періодів. У цій частині акта (довідки) перевірки відображаються задекларовані платником податків у податковій та іншій звітності показники, результати перевірки цих показників та робиться відповідний запис щодо встановлення або невстановлення порушень. При цьому до акта (довідки) перевірки додаються відповідні аналітичні таблиці</p>

1	2
	<p>Також наводяться дані про наявність та результати перевірки пільг, наданих відповідно до законів (код пільги, на яку суму і на який податок отримано пільги з розбивкою за роками в межах звітних періодів, що перевіряються).</p> <p>У разі встановлення під час перевірки порушень податкового законодавства за кожним відображеним в акті фактом порушення необхідно: чітко викласти зміст порушення з посиланням на конкретні пункти і статті законодавчих актів, що порушені платником податків, зазначити період (місяць, квартал, рік) фінансово-господарської діяльності платника податків та господарську операцію, в результаті якої здійснено це порушення, при цьому додати до акта письмові пояснення посадових осіб платника податків або його законних представників щодо встановлених порушень;</p> <p>зазначити первинні документи, на підставі яких вчинено записи у податковому та бухгалтерському обліку, навести реєстри бухгалтерського обліку, кореспонденцію рахунків операцій та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків і зборів, та докази, що підтверджують наявність факту порушення;</p> <p>у разі відсутності первинних документів або ненадання для перевірки первинних та інших документів, що підтверджують факт порушення, зазначити перелік цих документів;</p> <p>у разі відмови посадових осіб платника податків або його законних представників надати копії документів посадовій особі органу державної податкової служби така особа складає акт у довільній формі, що засвідчує факт відмови, із зазначенням посади, прізвища, імені, по батькові платника податків (його законного представника) та переліку документів, які йому запропоновано подати, факт про складання такого акта відображається в акті документальної перевірки;</p> <p>у разі надання посадовими особами платника податків або його законними представниками посадовим (службовим) особам органу державної податкової служби письмових пояснень щодо встановлених порушень податкового законодавства та/або причин ненадання первинних та інших документів, що підтверджують встановлені порушення, або їх копій факти про надання таких пояснень необхідно відобразити в акті.</p> <p>Виявлені факти однотипних порушень та порушень, які повторюються, групуються у відомості або таблиці, що додаються до акта. Зазначені відомості або таблиці повинні містити повний перелік однотипних порушень податкового законодавства із зазначенням звітного періоду, до якого вони відносяться (назву, дату і номер документа, відповідно до якого здійснено операцію, суть операції, а також посилання на нормативно-правові акти, їх пункти і статті, положення яких порушені). Зазначені додатки повинні бути підписані посадовою особою органу державної податкової служби, а також посадовими особами платника податків або його представниками</p>

1	2
	<p>У випадках відсутності податкового та/або бухгалтерського обліку даний факт фіксується в описовій частині акта.</p> <p>Результати документальної перевірки з питань дотримання вимог валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, оформляються аналогічно оформленню результатів перевірки з питань дотримання вимог податкового законодавства.</p> <p>При цьому в разі встановлення порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності необхідно відобразити такі відомості: номер, дату зовнішньоекономічного договору (контракту) та його сума, у разі необхідності реєстрації договору (контракту) в центральному органі виконавчої влади з питань економічної політики: номер та дату його реєстрації, країна нерезидента, який є стороною зовнішньоекономічного договору (контракту), найменування фінансової установи нерезидента, через яку здійснюються розрахунки за договором (контрактом), найменування фінансової установи резидента, через яку здійснюються розрахунки за договором (контрактом), номенклатуру товарів договору (контракту) згідно з кодами Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, суму простроченої заборгованості, що виникла при виконанні договору (контракту)</p>
Висновок	<p>Зазначається опис виявлених перевіркою порушень податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, з посиланням на підпункти, пункти, статті законодавчих актів або загальний висновок щодо відсутності таких порушень.</p> <p>Виявлені порушення податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, відображаються у гривнях у розрізі податків та зборів із розбивкою за роками і податковими періодами в межах періоду, що перевіряється. Виявлені порушення валютного законодавства відображаються в розрізі зовнішньоекономічних договорів (контрактів).</p> <p>В акті не допускається визначення виду і розміру штрафних (фінансових) санкцій за встановлені порушення.</p> <p>У разі отримання під час перевірки копій документів, які підтверджують факт виявленого порушення, про це робиться запис із відображенням підстав для отримання.</p> <p>Відображається кількість складених примірників акта (довідки) перевірки та відмітка про вручення одного примірника посадовим особам платника податків або його законним представникам</p>

До акта додаються інформативні додатки (рис. 1).

Рис. 1. Інформативні додатки до акта (довідки) податкової перевірки

Усі додатки, які містять інформацію про діяльність платника податку (крім додатків, що містять інформацію службового характеру, в тому числі інформацію про аналіз фінансово-господарської діяльності платника податків, опрацювання встановлених ризикових операцій, матеріали зустрічних звірок), та відомості або таблиці, в яких згруповані факти однотипних порушень і порушень, які повторюються, підписуються посадовими (службовими) особами органу державної податкової служби, які здійснили перевірку, та посадовими особами платника податків або його законними представниками.

У ході складання акта перевірки у верхній його частині зазначаються дата, номер і фактичне місцезнаходження суб'єкта господарювання або місцезорозташування об'єкта права власності.

Датою акта перевірки є дата реєстрації акта перевірки в єдиному журналі реєстрації актів.

Один примірник акта (довідки) та інших матеріалів перевірки після прийняття за ними відповідних податкових повідомлень-рішень та вжиття інших передбачених законодавством заходів передається до структурного підрозділу, в якому зберігається справа платника податків.

Строк зберігання актів (довідок) та інших матеріалів документальних перевірок в органах державної податкової служби становить 5 років.

У третій, четвертий та п'ятий день тренінгу студентами буде виконуватися комплексна задача щодо проведення камеральної податкової перевірки декларацій із податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість та складання акта (довідки) податкової перевірки за її результатами.

Завдання

1. Підприємство "Фаворит" сплачує податки відповідно до Податкового кодексу України.

2. Перевірити правильність визначення сум:

податку на додану вартість до сплати в бюджет (відшкодування з бюджету) за січень, лютий, березень 2013 року;

оподаткованого прибутку та суму податку прибуток за перший квартал 2013 року;

плати за землю;

збору за першу реєстрацію транспортних засобів;

податку на доходи фізичних осіб (для працівників Голікова С. П., Буряка О. Д., Суглобова Р. Є.);

єдиного соціального внеску.

3. Провести камеральну податкову перевірку:
податкової декларації з податку на прибуток підприємств за перший квартал 2013 року;

податкової декларацію з податку на додану вартість за лютий 2013 року.

4. Довідкова інформація:

підприємство розташоване в обласному центрі (чисельність жителів 540 000 осіб) та має земельну ділянку, за якою не проведено грошову оцінку (загальна площа 16 000 м²);

обсяг оподаткованого прибутку за 2011 рік складав 105 000 грн;

обсяг виручки від реалізації продукції за 2011 рік складав 730 000 грн (без ПДВ).

5. Ставка плати за землю складає 2,61 грн за м², а коефіцієнт залежно від чисельності населення в населеному пункті дорівнює 2,5.

6. Ставка збору за першу реєстрацію транспортних засобів складає 43,56 грн за 100 см³ об'єму циліндрів двигуна.

7. Ставка нарахувань єдиного соціального внеску складає 36,82 %.

8. На 01.01.2013 р. підприємство має такі основні засоби з балансовою вартістю:

будівля заводоуправління – первісна вартість складає 1 300 000 грн, ліквідаційна вартість – 6 000 грн. Строк експлуатації 25 років. Використовується прямолінійний метод нарахування амортизації;

будівля цеху – первісна вартість становить 1 500 000 грн, ліквідаційна вартість 5 500 грн. Строк використання 22 роки. Використовується прямолінійний метод нарахування амортизації;

вантажний автомобіль (для перевезення продукції) – первісна вартість складає 230 000 грн, ліквідаційна вартість – 2 000 грн. Строк використання – 9 років. Використовується кумулятивний метод нарахування амортизації (придбано у грудні 2011 року);

комп'ютери в приміщенні заводоуправління – первісна вартість становить 8 000 грн, ліквідаційна вартість – 300 грн. Строк використання – 3 роки. Використовується прямолінійний метод;

меблі заводоуправління – первісна вартість становить 22 000 грн, ліквідаційна вартість – 1 000 грн. Строк використання 7 років. Використовується прямолінійний метод нарахування амортизації;

обладнання у виробничому цеху – первісна вартість становить 68 000 грн, ліквідаційна вартість – 900 грн. Строк використання – 5 років. Використовується прямолінійний метод нарахування амортизації.

Господарські операції підприємства за перший квартал 2013 року наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Господарські операції підприємства за перший квартал 2013 року

№ п/п	Операція	Сума
1	2	3
	Січень 2013 року	
1	Отримано безповоротну фінансову допомогу	478 000
2	Відвантажено продукцію бюджетній установі з ПДВ. Гроші не отримано. Собівартість продукції складає	46 000 29 000
3	Оплачено згідно з актом консалтингові послуги від нерезидента з ПДВ	36 000
4	Відвантажено продукцію в Австрію (нульова ставка ПДВ). Курс євро на дату оформлення ВМД – 10,98 грн за євро. Згідно з договором перехід права власності на товар покупцю відбувається в момент оформлення ВМД. Собівартість продукції складає	18 000 євро 17 500 євро
5	Оприбутковано матеріали від українського підприємства з ПДВ (матеріали будуть використовуватися в першому кварталі). Оплату не проведено	85 000
6	Перераховано суму на користь неприбуткової організації	4 000
7	Сплачено роялті нерезиденту	18 000
8	Відвантажена продукція українському підприємству з ПДВ. Оплата не отримана. Собівартість продукції склала	900 000 620 000
9	Отримано аванс (із ПДВ) від юридичної особи платника єдиного податку за ставкою 5 %	60 000
10	Фонд оплати працівників зайнятих на виробництві Фонд оплати праці працівників заводууправління, в тому числі заробітна плата директора Голікова С. П.	37 750 28 600 19 200
	Лютий 2013 року	
11	Придбано сувенірну вазу з ПДВ (до кабінету директора)	2 400
12	Перераховано передоплату італійській компанії за матеріали. Курс євро на дату перерахування 11,02 євро	5 000 євро
13	Здійснена передача запасів за договором товарного кредиту з ПДВ. Собівартість запасів складає: Процент за користування товарним кредитом. Нарахування процентів передбачено у квітні	12 000 9 500 8 %
14	Оприбутковано від українського підприємства матеріали з ПДВ. Оплату не проведено	360 000
15	Відвантажено продукцію українському підприємству з ПДВ. Оплата не отримана. Собівартість продукції складає	720 000 550 000

1	2	3
16	Оприбутковано матеріали від платника єдиного податку за ставкою 3 % з ПДВ. Оплату не проведено	22 000
17	Відпущено матеріали до виробництва	22 000
18	Отримано попередню оплату за виконання робіт за довгостроковим договором із ПДВ	19 000
19	Оприбутковано матеріали із ПДВ від українського підприємства. Оплату не проведено	30 000
20	Фонд оплати працівників зайнятих на виробництві, в тому числі заробітна плата токаря-сумісника Буряка О. Д. (студент ХНЕУ бюджетної форми навчання з отриманням стипендії). Фонд оплати праці працівників заводууправління	28 600 1 450 24 400
	Березень 2013 року	
21	Отримано дивіденди від нерезидента	179 000
22	Відвантажено продукцію (з ПДВ) платнику єдиного податку за ставкою 5 %. Оплату не отримано. Собівартість продукції складає	180 000 119 000
23	Передано безкоштовно обладнання Харківському національному економічному університету імені Семена Кузнеця	63 000
24	Відвантажена продукція українському підприємству з ПДВ. Сума за продукцію ще не отримана. Собівартість продукції складає	540 000 400 000
25	Отримано аванс за продукцію від угорської компанії. Курс євро на дату отримання авансу 10,96 грн	12 000 євро
26	У німецької компанії придбано легковий автомобіль із ПДВ об'ємом двигуна 3 600 см ³ (2002 року виробництва). Курс євро на дату оформлення ВМД – 10,96 грн	9 000 євро
27	Виплачено дивіденди акціонерам-фізичним особам акціями, що не призвело до зміни пропорцій учасників у статутному фонді емітенту	48 000
28	Сплачено промисловому підприємству за стажування робітника	2 500
29	Сплачено орендну плату із ПДВ за договором фінансового лізингу (об'єкт лізингу було отримано у грудні 2012 року)	8 000
30	Фонд оплати працівників зайнятих на виробництві. Фонд оплати праці працівників заводууправління, в тому числі заробітна плата головного бухгалтера Суглобова Р. Є. (має двох дітей віком до 18 років). Його жінка не користується податковою соціальною пільгою	28 600 34 400 2 900

Результати господарської діяльності було відображено в декларації з податку на прибуток підприємств ата податку на додану вартість.

1	ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА							Звітна		
								Звітна нова		
								Консолідована		
								Уточнююча		
2	Звітний (податковий) період року 20___ року, за який подається Податкова декларація або уточнюється (для уточнюючої Податкової декларації)	I квартал			Півріччя			Три квартали		Рік
3	Повне найменування платника податку на прибуток (повне найменування постійного представництва нерезидента) згідно з реєстраційними документами; для платника податку на прибуток за угодою про розподіл продукції – назва, дата та номер угоди; для платника податку на прибуток за договором управління майном – назва, дата та номер договору									
4	Податковий номер, наданий угоді про розподіл продукції при взятті її на облік / податковий номер управителя майна									
5	Код платника податку за ЄДРПОУ							Код виду економічної діяльності (КВЕД)		
6	Місцезнаходження платника податку на прибуток (постійного представництва нерезидента):						Поштовий індекс			
							Телефон			
							Моб.тел.			
							Факс			
							E-mail			
7 ²	Повне найменування нерезидента						Назва країни резиденції нерезидента (за Класифікатором держав світу, українською мовою)			
	Місцезнаходження нерезидента						Код країни резиденції (за Класифікатором держав світу)			
8	(найменування органу державної податкової служби, до якого подається Податкова декларація)									
9	Особливі відмітки									
	Податкова декларація платника податку на прибуток, основною діяльністю якого є виробництво сільськогосподарської продукції									
	Податкова декларація платника податку на прибуток – суб'єкта космічної діяльності									
	Податкова декларація платника податку на прибуток – суб'єкта космічної діяльності, що здійснює види діяльності інші, ніж космічна									
	Податкова декларація платника податку на прибуток за угодою про розподіл продукції									
	Податкова декларація платника податку на прибуток за договором управління майном									
	Податкова декларація постійного представництва нерезидента									

(грн)

Показники	Код рядка	Сума
1	2	3
Доходи, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування (рядок 02 + рядок 03):	01	2 852 973
Дохід від операційної діяльності (дохід від реалізації товарів (робіт, послуг))	02	2 195 973
Інші доходи	03 ІД	657 000
Витрати, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування (рядок 05 + рядок 06)	04	2 345 305
Витрати операційної діяльності, в тому числі:	05	2 069 900
Собівартість придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг)	05.1 СВ	2 069 900
Інші витрати (сума рядків 06.1 – 06.5)	06	275 405
Адміністративні витрати	06.1	133 912
Витрати на збут	06.2	1 267
Фінансові витрати відповідно до підпункту 138.10.5 пункту 138.10 статті 138 розділу III Податкового кодексу України, в тому числі:	06.3	–
Проценти, що включаються до витрат з урахування обмежень, встановлених пунктом 141.2 статті 141 розділу III Податкового кодексу України	06.3.1	–
Інші витрати звичайної діяльності та інші операційні витрати	06.4 ІВ	140 226
Від'ємне значення об'єкта оподаткування попереднього звітного (податкового) року (від'ємне значення рядка 07 Податкової декларації за попередній звітний (податковий) рік)	06.5	–
Об'єкт оподаткування від усіх видів діяльності (рядок 01 – рядок 04) (+,-)	07	497 668
Об'єкт оподаткування від діяльності, що підлягає патентуванню (+,-)	08 ТП	–
Прибуток, звільнений від оподаткування, або збиток від діяльності, прибуток від якої звільняється від оподаткування (+,-)	09 ПЗ	–
Ставка податку на прибуток у відсотках	10	19
Податок на прибуток від діяльності, що не підлягає патентуванню (рядок 07 – рядок 08 – рядок 09 (при позитивному значенні) x рядок 10/100)	11	926 610
Податок на прибуток від діяльності, що підлягає патентуванню, зменшений на вартість торгових патентів	12 ТП	–
Зменшення нарахованої суми податку	13 ЗП	–
Податок на прибуток за звітний (податковий) період (рядок 11 + рядок 12 – рядок 13)	14	106 610
Податок на прибуток за результатами попереднього звітного (податкового) періоду поточного року з урахуванням уточнень (рядок 14 Податкової декларації за попередній звітний (податковий) період)	15	–
Податок на прибуток, нарахований за результатами останнього календарного кварталу (звітного) податкового періоду (рядок 14 – рядок 15) (+,-)	16	106 610

ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ										011		Звітна
01										012		Звітна нова
02	Звітний (податковий) період											
		(рік)			(квартал)			(місяць)				
03	Звітний (податковий) період, за який виправляються помилки											
		(рік)			(квартал)			(місяць)				
031	відмітка про те, що помилки цього звітного (податкового) періоду вже виправлялися раніше											
04	Платник											
		(найменування – для юридичної особи та представництва нерезидента; прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи; для спільної діяльності та управління майном – найменування, дата та номер договору)										
041	юридична особа											Код за ЄДРПОУ
042	фізична особа											Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта
043	спільна діяльність											Податковий номер, який надають органи державної податкової служби
	Договір про спільну діяльність від								N			
044	управління майном											Податковий номер, який надають органи державної податкової служби
	Договір про управління майном від								N			
045	представництво нерезидента, що не має статусу юридичної особи											Податковий номер, який надають органи державної податкової служби
05	Індивідуальний податковий номер платника податку на додану вартість											
												(номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість)
06	Податкова адреса								Поштовий індекс			
									Телефон			
									Факс			
									E-mail			
Декларація подається до органу державної податкової служби в										(район, місто)		
07	ознака підприємства суднобудування				08	ознака підприємства літакобудування						
09	ознака постачання в межах угод про розподіл продукції				10	ознака підприємства (організації) інвалідів						

(грн)

Код рядка	Код додатка	I. Податкові зобов'язання	Обсяги поставання (без податку на додану вартість)	Сума податку на додану вартість
			колонка А	колонка Б
1	Д5	Операції на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою, крім імпорту товарів	610 000	122 000
2		Операції, що оподатковуються за нульовою ставкою:	x	x
2.1		експортні операції		0
2.2		інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою		0
3	Д6	Операції, що не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу)	72 515	x
4	Д6	Операції з поставання послуг за межами митної території України та послуг, місце поставання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України		x
5	Д6	Операції, які звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))		x
6		Загальний обсяг поставання (сума значень з 1-го до 5-го рядка колонки А)	682 515	x
6.1		з рядка 6 – загальний обсяг операцій звітного періоду, що є об'єктом оподаткування (рядок 1 + рядок 2.1 + рядок 2.2 + рядок 5) колонки А	682 515	x
7		Послуги, отримані від нерезидента, місце поставання яких визначено на митній території України		
8		Коригування податкових зобов'язань (рядок 8.1 (+ чи -) + рядок 8.2 (+ чи -))		
8.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів поставання та податкових зобов'язань		
8.1.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів поставання, по яких не нараховувався податок на додану вартість		x
8.2		коригування податкових зобов'язань у зв'язку з нецільовим використанням товарів, ввезених із застосуванням звільнення від податку на додану вартість (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)) (+)		
9		Усього податкових зобов'язань (сума значень рядків (1 + 7 + 8 (- чи +)) колонки Б)	x	122 000
Код рядка	Код додатка	II. Податковий кредит	Обсяги придбання (без податку на додану вартість)	Дозволений податковий кредит
			колонка А	колонка Б
10	Д5	Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) з податком на додану вартість на митній території України товарів/послуг та необоротних активів з метою їх використання виключно у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які	x	x

10.1		підлягають оподаткуванню за основною ставкою та нульовою ставкою	343 333	68 667
10.2		не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України)		x
11		Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) без податку на додану вартість на митній території України товарів/послуг та необоротних активів із метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які:	x	x
11.1		підлягають оподаткуванню за основною ставкою та нульовою ставкою		x
11.2		не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України)		x
12		Імпорттовані товари, необоротні активи та отримані від нерезидента на митній території України послуги з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які оподатковуються за основною ставкою та нульовою ставкою:	x	x
12.1		обсяг придбання, податок на додану вартість, сплачений митним органам		
12.2		погашені податкові векселі (для підприємств суднобудування)		
12.3		обсяг придбання товару, ввезеного із застосуванням звільнення від податку на додану вартість (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))		x
12.4		послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких знаходиться на митній території України	30 000	6 000
13		Імпорттовані товари, необоротні активи та отримані від нерезидента на митній території України послуги з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України):	x	x

13.1		обсяг придбання товару, податок на додану вартість по якому сплачений митним органам		x
13.2		обсяг придбання товару, ввезеного із застосуванням звільнення від податку на додану вартість (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))		x
13.3		послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких знаходиться на митній території України		x
14		Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) товарів/послуг та необоротних активів на митній території України, імпорт товарів, необоротних активів та отримання від нерезидента на митній території України послуг, які не призначаються для їх використання у господарській діяльності	x	x
14.1	Д5	з податком на додану вартість	2 000	x
14.2		без податку на додану вартість		x
15	Д5, Д7	Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення, ввезення) з податком на додану вартість товарів/послуг та необоротних активів, які частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково в операціях, які не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України):		x
15.1		частина, що включається до складу податкового кредиту	ЧВ – значення колонки 5 таблиці 1 Д7	
15.2		частина, що не включається до складу податкового кредиту		x
16		Коригування податкового кредиту (сума значень рядків (16.1 (+ чи -) + 16.1.2 (+ чи -) + 16.2 + 16.3 + 16.4 (+ чи -))		
16.1	Д1	Коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання та податкового кредиту, який було включено у рядок 10.1		
16.1.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання, за якими не нараховувався податок на додану вартість		x
16.1.2	Д1	Коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання та податкового кредиту, який було включено у рядок 15.1		
16.1.3	Д1	Коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання, які було включено у рядок 15.2		x
16.2		Коригування податкового кредиту внаслідок часткового використання товарів/послуг, необоротних активів в операціях сільськогосподарського або переробного виробництва (-)		
16.3		Коригування податкового кредиту з постачання сільськогосподарської продукції у митному режимі експорту (переноситься з рядка 12.3 декларації (скороченої))(+))	x	

16.4	Д7	Коригування податкового кредиту у зв'язку з перерахунком частки використання товарів/послуг та/або необоротних активів в оподатковуваних операціях		
17		Усього податкового кредиту (сума значень рядків (10.1 + 12.1 + 12.2 + 12.4 + + 15.1 + 16 (- чи +)) колонки Б)	x	74 667
		III. Розрахунки з бюджетом за звітний період		Сума податку на додану вартість
18		Позитивне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту поточного звітного (податкового) періоду (рядок 9 – рядок 17) (позитивне значення)		37 033
19		Від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту поточного звітного (податкового) періоду (рядок 17 – рядок 9) (позитивне значення)		
20		Зарахування від'ємного значення різниці поточного звітного (податкового) періоду:	x	
20.1		у зменшення суми податкового боргу з податку на додану вартість		
20.2		до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду (рядок 19 – рядок 20.1) (значення цього рядка переноситься до рядка 21.1 декларації наступного звітного (податкового) періоду)		
21		Залишок від'ємного значення попереднього звітного (податкового) періоду, що включається до складу податкового кредиту поточного звітного (податкового) періоду (рядок 21.1+рядок 21.2+рядок 21.3):		
21.1		значення рядка 20.2 декларації попереднього звітного (податкового) періоду		
21.2		значення рядка 24 декларації попереднього звітного (податкового) періоду		
21.3		зменшено/збільшено залишок від'ємного значення за результатами перевірки податкового органу		
22	Д2	Залишок від'ємного значення попереднього звітного (податкового) періоду, за вирахуванням суми податку, яка підлягає сплаті до бюджету за підсумками поточного звітного (податкового) періоду (рядок 21 – рядок 18)		
23	Д3	Сума, що підлягає бюджетному відшкодуванню (рядок 3 Д3) (рядок 23.1 + рядок 23.2):		
23.1	Д4	на рахунок платника у банку		
23.2		у зменшення податкових зобов'язань із податку на додану вартість наступних звітних (податкових) періодів		
24		Залишок від'ємного значення, який після бюджетного відшкодування включається до складу податкового кредиту наступного податкового періоду (рядок 22 – рядок 23) (значення цього рядка переноситься до рядка 21.2 декларації наступного звітного (податкового) періоду)		
25		Сума податку на додану вартість, яка підлягає нарахуванню та сплаті в бюджет за підсумками поточного звітного (податкового) періоду з урахуванням залишку від'ємного значення попереднього звітного періоду (рядок 18 – рядок 21)		37 033

4. Система контролю та оцінювання навчальних результатів студентів

Проблема контролю та оцінювання є однією з найскладніших у практиці навчання взагалі, й особливо при тренінговому навчання, тому що вона побудована на використанні та розвитку особистісних характеристик, що, у свою чергу, викликає труднощі оцінювання.

Організація контролю в процесі тренінгу означає створення системи моніторингу за ходом діяльності таким чином, щоб визначати рівень досягнення заданих цілей на кожному етапі та своєчасно коригувати можливі відхилення. Така робота може ефективно здійснюватися лише за певних умов, які забезпечує безпосередньо тренер, а також з урахуванням очікувань і побажань учасників.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді наскрізного моніторингу ступеня активності та сформованості компетентностей. Цей контроль охоплює основну частину роботи, яка складається з виконання двох завдань (табл. 6).

Таблиця 6

Критерії оцінювання під час проведення поточного тренінгового контролю

Критерій	Бал
1. Активність студента на підготовчих лекціях	10
2. Зацікавленість та самостійність у ході виконання завдання під час тренінгу	10
3. Правильність виконання завдань, у тому числі:	50
виконання завдання 1 без помилок (кожна помилка знижує загальний бал на 5 балів)	25
виконання завдання 2 без помилок (кожна помилка знижує загальний бал на 5 балів)	25
3. Захист звіту з тренінгу, у тому числі:	30
наявність посилань на статті Податкового кодексу	10
дотримання правил оформлення звіту	5
відповідь на запитання тренера	15
Усього (1+2+3)	100

Контрольно-оціночні заходи у ході проведення тренінгу мають охоплювати не тільки ступінь сформованості компетентностей безпосередньо учасників тренінг-навчання, а й ступінь ефективності самого тренінгу. Адже, між цими двома результатами є тісний взаємозв'язок – якщо сам тренінг розроблено та проведено так, що він не сприяє формуванню та розвитку задекларованих компетентностей, то не слід сподіватися на високі результати учасників, наприклад, під час проведення незалежного оцінювання.

Висновки

Організаційні зміни в розвинених країнах показали, що успіх, насамперед, залежить від навичок і здібностей працівників поряд із розвитком новітніх технологій, а це вимагає значних і неперервних інвестицій у розвиток компетентностей майбутніх фахівців. Це спричинило актуальність розробки та впровадження тренінгів як на етапі допрактичної освіти, так й у процесі безпосереднього виконання професійних обов'язків.

Розроблення і впровадження в економічну освіту системи тренінгів за різними напрямками підготовки фахівців для економіки і бізнесу є необхідною умовою формування їхніх професійних навичок і забезпечення їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Головне завдання тренінгів – відповідно до сучасних вимог економіки і стандартів освіти здійснювати індивідуалізовану підготовку спеціалістів з урахуванням потреб їх мобільності та ефективності, вирішення пріоритетних і актуальних питань практичної діяльності.

В умовах конкуренції на ринку праці випускник вищої школи потребує не лише високого кваліфікаційного рівня. Ринкові умови діяльності підприємств та організацій, з одного боку, і збільшення кількості ВНЗ, які готують фахівців-економістів, з іншого ставлять випускників відповідної професійної спеціалізації в жорсткі умови конкуренції на ринку праці. Досягти успіху вони можуть лише за умов набуття високої професійної підготовки під час навчання, вміння виявити свої професійно важливі якості під час проходження виробничої практики, стажування чи випробування при вступі на роботу. Підготовку до таких випробувань забезпечує моделювання професійних умінь майбутнього фахівця протягом навчання. Вирішенню означених проблем сприятиме проведення тренінгових занять, які є складовою традиційного навчального процесу в економічній освіті.

Постійні змін, які відбуваються в податковому законодавстві потребують особливої уваги, оскільки від правильності ведення податкового обліку залежить сума податкових зобов'язань платників податків, а, відповідно, і сума податкових надходжень до бюджету держави. Навчальна дисципліна є суто розрахунковою дисципліною. В межах лекційного матеріалу студенти розглядають нормативну базу ведення податкового обліку, методи обліку доходів та витрат платниками податків. Практичні завдання присвячені апробації теоретичного матеріалу шляхом складання податкових декларацій (розрахунків). Загальноновизнаним недоліком

названих традиційних форм навчання є їх деяка відірваність від практики складання податкової звітності в електронному вигляді. Тобто у деяких студентів втрачається зацікавленість тільки тому, що вони не уявляють, де та за яких умов розрахунки, які проводяться на практичних заняттях, можна використовувати у майбутньому професійному житті.

Саме цим обумовлена актуальність й значущість проведення тренінгу в межах цієї навчальної дисципліни. Але для реалізації тренінг-навчання за суто розрахунковою дисципліною постає проблема: яким чином зацікавити студентів у розрахункових процедурах із метою формування не тільки вмінь розрахувати, а й оволодіння предметними компетентностями щодо обліку доходів і витрат та складання податкових декларацій (розрахунків).

Вирішення цієї проблеми має відбуватися на всіх етапах проведення тренінгу: від підготовчого до завершального при підключенні усього інструментарію управління активністю студентів: планування, організація, мотивація та контроль.

У вступній частині тренінгу орієнтація йде на так зване "розморожування", тобто на підвищення зацікавленості учасників шляхом демократизації відносин між ними та тренером, запевнення їх у підтримці, підключення конкурентної боротьби за лідерство, формулювання реальних ринкових орієнтирів. У ході основної частини тренінгу необхідно стимулювати процес перетворення існуючих установок на несприйняття знань, вмінь та навичок, які здобуваються традиційним шляхом, на нові установки, орієнтовані на розуміння необхідності та практичної спрямованості знань, вмінь та навичок, одержаних інтерактивним шляхом. Для цього запропоновані завдання мають спиратися не на надання певної інформації з боку тренера, а на самостійний пошук інформації. При цьому формується розуміння, що саме від тебе (учасника малої групи) залежить успіх команди. Саме у процесі групової роботи формується необхідність не списати готовий результат, а перейняти досвід отримання такого результату. Безперечно, що одержаний під час тренінгу результат у вигляді оволодіння певними компетентностями буде особливим, тому що його не нав'язали, а учасник досягнув його самостійно.

На завершальному етапі запропоновано закріпити сформовані в рамках виконання завдань компетентності (не тільки предметні (професійні), а ще й особистісні). Це доцільно зробити у ході презентації та загальної рефлексії від тренінгу.

Рекомендована література

Афанасьєв М. В. Тренінг формування компетенцій з економіки підприємства : навч. посібн. / М. В. Афанасьєв, І. В. Гондарєва, Д. О. Тищенко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 328 с.

Курбатова М. Б. Обучение персонала, как конкурентное преимущество / М. Б. Курбатова, М. И. Магура // Управление персоналом. – 2004. – № 11–12(98). – С. 14–15.

Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229–230. – С. 1–56.

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації та проведення камеральних перевірок податкової звітності платників податків, крім перевірок податкової декларації про майновий стан і доходи та податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи-підприємця : Наказ Міністерства доходів і зборів України від 14 червня 2013 року № 165 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 87. – С. 45–47.

Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок з питань дотримання податкового, валютного та іншого законодавства : Наказ Державної податкової адміністрації України від 22 грудня 2010 року № 984 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 5. – С. 72.

Про затвердження зразків форм актів перевірок та Методичних рекомендацій щодо їх оформлення Наказ Державної податкової адміністрації України від 11 вересня 2008 року № 584 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 58. – С. 27–36.

Сидоренко О. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика : практ. посібн. / О. Сидоренко, В. Чуба. – К. : Центр інновацій і розвитку, 2001. – 256 с.

Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін : навч. посібн. / Г. О. Ковальчук, Н. Ю. Бутенко, М. В. Артюшина та ін. ; за ред. Г. О. Ковальчук. – К. : КНЕУ, 2006. – 320 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Тренінг
з навчальної дисципліни
"ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ"
для студентів спеціальності
8.03050803 "Оподаткування"
всіх форм навчання

Укладач **Найденко** Олексій Євгенович

Відповідальний за випуск **Іванов Ю. Б.**

Редактор **Хижняк Т. М.**

Коректор **Мартовицька-Максимова В. А.**

План 2014 р. Поз. № 62.

Підп. до друку

Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. 2,0. Обл.-вид. арк. 2,5. Тираж прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.